

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

10.6.2026

Suuri valiokunta

SuV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto asiassa: U 33/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi 28. yhtiöoikeudellisesta kehyksestä (EU Inc.)

Yleistä

Suuri valiokunta on pyytänyt sisäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa asiassa: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi 28. yhtiöoikeudellisesta kehyksestä (EU Inc.)

Sisäministeriön lausunto asiassa

Sisäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä, joka koskee ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi 28. yhtiöoikeudellisesta kehyksestä eli EU-osakeyhtiöstä (EU Inc.). Ehdotuksen tavoitteena on luoda vapaaehtoinen, koko Euroopan unionin tasolla yhdenmukainen yhtiömuoto sekä siihen liittyvät digitaaliset perustamis- ja ilmoitusmenettelyt. U-kirjeen mukaan ehdotukseen sisältyvät sekä yhtiön perustamista ja toimintaa koskevat säännökset että eräitä maksukyvyyttömyysmenettelyjä koskevia säännöksiä.

Sisäministeriö tarkastelee ehdotusta erityisesti sisäisen turvallisuuden, rikostorjunnan, viranomaisyhteistyön sekä rajat ylittävien väärinkäytös- ja talousrikosriskien näkökulmasta. Sisäministeriö pitää perusteltuna asetusehdotuksen tavoitetta helpottaa yritysten perustamista, rajat ylittävää toimintaa ja digitaalisten menettelyjen käyttöä. Samalla ministeriö katsoo, että kilpailukyky- ja sujuvuustavoitteet on sovitettava yhteen sisäisen turvallisuuden vaatimusten kanssa. U-kirjeen mukaan asetusehdotuksella voi olla vaikutuksia rikostorjuntaan osallistuvien viranomaisten toimintaan, ja ehdotettu yhtiömuoto voi lisätä riskiä siitä, että sitä hyödynnetään väärinkäytöstarkoituksissa erityisesti rajat ylittävissä talousrikoksissa.

Sisäministeriö kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että asetusehdotuksessa keskeinen rooli annetaan yritysrekisterien yhteenliittämijärjestelmään (Business Registers Interconnection System, BRIS) perustuvalla keskitetyllä EU-käyttöliittymälle. U-kirjeen mukaan EU-osakeyhtiön perustaminen voisi nopeutetussa menettelyssä tapahtua 48 tunnissa, jos käytetään EU-malleja ja keskitettyä EU-käyttöliittymää. Komission taustamuistion mukaan menettelyyn sisältyisi pakollisia tarkastuksia ja sähköisestä

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@govsec.fi
www.intermin.fi

tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun asetuksen (eIDAS-asetus) mukaisia digitaalisen henkilöllisyyden tarkastuksia. Samassa yhteydessä komissio korostaa myös niin sanottua yhden kerran toimittamisen periaatetta, jossa EU-osaakeyhtiötä koskevat tiedot siirtyvät yritysrekistereistä muille viranomaisille ilman erillisiä uusia ilmoituksia.

Sisäministeriön näkökulmasta ehdotuksen ongelma on siinä, että nopea ja pitkälle digitalisoitu menettely voi käytännössä kaventaa toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuuksia arvioida väärinkäytösriskejä ennen rekisteröintiä. U-kirjeessä todetaan, että ennakollinen valvonta kohdistuisi pääosin yhtiön muodollisiin perustamisedellytyksiin eikä sääntely näyttäisi perustuvan laaja-alaiseen aineelliseen riskinarviointiin. Nopeutettu rekisteröintimenettely voi siten rajoittaa viranomaisten mahdollisuuksia tehdä riittäviä tarkastuksia tilanteissa, joihin liittyy esimerkiksi bulvaanijärjestelyjä, pakoteriskejä, rahanpesuriskejä tai muita talousrikollisuuteen liittyviä väärinkäytösriskejä.

Komission taustamuistion mukaan rekisteröinnin määrääajat eivät koske tosiasiallisia edunsaajia koskevien tietojen verifiointia eivätkä verotunnisteen (Tax Identification Number, TIN) tai arvonlisäverotunnisteen (Value Added Tax identification number, VAT-tunniste) myöntämistä. Tosiasiallisia edunsaajia koskevat rekisterit suorittavat tietojen varmennuksen erikseen kuudennen rahanpesudirektiivin (AMLD6) mukaisesti. Sisäministeriö pitää tätä tärkeänä tarkennuksena, mutta samalla korostaa, että sääntelyn on käytännössä mahdollistettava toimivaltaisille viranomaisille riittävä ja luotettava mahdollisuus arvioida omistus- ja määräysvaltarakenteita ennen kuin yhtiö saa käytännössä luotettavan toimijan aseman muissa menettelyissä. Sisäministeriön näkökulmasta tämä on merkityksellistä erityisesti rahanpesun, pakotejärjestelyjen, bulvaanirakenteiden ja muun talousrikollisuuden torjunnan kannalta.

Sisäministeriö pitää merkityksellisenä myös sitä, että U-kirjeen mukaan sähköiseen rekisteröintiin ja viranomaisrekisterien väliseen tiedonvaihtoon perustuva menettely voi johtaa siihen, että muodollisesti asianmukaisesti rekisteröity yhtiö näyttäytyy muissa menettelyissä luotettavana toimijana, vaikka sen tosiasiallista omistusta, määräysvaltaa tai riskiprofiilia ei olisi vielä riittävästi varmennettu. Lisäksi U-kirjeessä kiinnitetään huomiota siihen, että rajat ylittävässä tilanteessa kansallinen operatiivinen valvonta, tiedoksianto, tosiasiallisen toimijan tavoittaminen ja viranomaisyhteistyö voivat vaikeutua, jos yhtiö toimii tosiasiallisesti yhdessä jäsenvaltiossa mutta on rekisteröity toiseen. Sisäministeriö pitää näitä huolia perusteltuina erityisesti talousrikollisuuden ja rikoshyödyn kätkemiseen liittyvien järjestelyjen näkökulmasta.

Sisäministeriö kiinnittää huomiota myös asetusehdotuksen 10 lukuun, joka koskee innovatiivisille startup-yrityksille ehdotettua yksinkertaistettua maksukyvyyttömyysmenettelyä. U-kirjeen mukaan valtioneuvosto pitää tätä kokonaisuutta vakavasti ongelmallisena velkojen oikeusturvan ja talousrikollisuuden selvittämisen kannalta. U-kirjeessä todetaan, että komissio ei ole tehnyt 10 luvusta varsinaista vaikutusarviota ja että kyse on olennaisilta osiltaan samantyyppisestä ratkaisusta kuin aiemmin toisessa maksukyvyyttömyysdirektiivissä ehdotettu mikroyritysten yksinkertaistettu purkumenettely, joka poistettiin jatkovalmistelussa toteuttamiskelvottomana.

Sisäministeriön näkökulmasta ehdotetun maksukyvyyttömyysmenettelyn ongelma ei rajoitu velkojansuojaan. U-kirjeen mukaan menettelyssä pesänhoitaja tai selvittäjä määrättäisiin lähtökohtaisesti, mutta tietyin edellytyksin pesänhoitaja voitaisiin jättää määräämättä, omaisuus säilyisi lähtökohtaisesti velallisen hallinnassa, velallinen jatkaisi liiketoimintaansa menettelyn aikana ja realisoinnissa käytettäisiin lähtökohtaisesti Euroopan unionin laajuista sähköistä huutokauppaa. Sisäministeriö katsoo, että tällainen rakenne voi käytännössä vaikeuttaa talousrikollisuuden kannalta olennaisten seikkojen, kuten varojen siirtojen,

velkojen vahingoksi tehtyjen toimien, liiketoimien tosiasiallisen taustan sekä määräysvaltaan liittyvien järjestelyjen havaitsemista ja selvittämistä riittävän tehokkaasti.

Sisäministeriö pitää lisäksi tärkeänä, ettei asetusehdotus johda maksukyvyttömyysmenettelyihin liittyvien tehtävien siirtymiseen tavalla, joka heikentäisi riippumatonta pesänhallintoa, toimivaa viranomaisyhteistyötä tai rikostorjunnan käytännön edellytyksiä. U-kirjeen mukaan valtioneuvoston ensisijainen neuvottelutavoite on, ettei 10 luvun menettelyä tässä vaiheessa sisällytettäisi asetukseen, vaan se palautettaisiin uudelleensoveltamiseen. Toissijaisesti menettely olisi laadittava perusteellisesti uudelleen siten, että velkojen asemaa vahvistetaan, velallisen määräysvallasta menettelyn aikana luovutaan, pesänhoitajan määrääminen ja tehtävät varmistetaan sekä sähköisestä huutokauppajärjestelmästä luovutaan. Sisäministeriö pitää tätä kantaa perusteltuna.

Sisäministeriö puoltaa valtioneuvoston U-kirjeessä omaksuttua yleislinjaa. Sisäministeriön näkemyksen mukaan suuren valiokunnan on perusteltua kiinnittää erityistä huomiota siihen, että asetuksen tehokkuus- ja digitalisaatiotavoitteet eivät saa heikentää kansallisten viranomaisten tosiasiallisia mahdollisuuksia ehkäistä väärinkäytöksiä, tunnistaa tosiasiallisia vastuutoimijoita, puuttua rajat ylittäviin talousrikosjärjestelyihin ja turvata tehokas viranomaisyhteistyö. Sisäministeriö pitää tärkeänä, että jäsenvaltioille jää käytännössä riittävä mahdollisuus edellyttää lisäselvityksiä sekä tarvittaessa lykätä tai keskeyttää menettely tilanteissa, joissa on painavia perusteita epäillä väärinkäytöstä tai muuta sisäisen turvallisuuden kannalta merkityksellistä riskiä. Samoin on tärkeää, ettei sääntely rajoita toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuuksia varmentaa tosiasiallista omistusta ja määräysvaltaa koskevien tietojen luotettavuutta, eikä toteuttaa tehokasta viranomaisyhteistyötä rajat ylittävissä tilanteissa.

Erityisasiantuntija

Petri Siitonen

Jakelu

Eduskunta, suuri valiokunta

Tiedoksi

Sisäministeri Mari Rantanen
Kansliapäällikkö Matti Sarasmaa
Erityisavustaja Asseri Kinnunen
Erityisavustaja Timo Kerttula
Hallinnollinen avustaja Jaana Söderman
Hallinnollinen avustaja Tiina Landström
Neuvotteleva virkamies Veera Parko
kvy.sm@gov.fi
poliisiosasto.sm@gov.fi